

నిద్రమాత్ర పుచ్చుకుని ఒంటిపైగా అయింది. ఇంతవరకు నిచేసినట్లు లేదు. అక్కడికి వచ్చిందింటే కా ఇటూ అటూ దొంగ ఇహ లాభం లేదు అప్పుడు పుచ్చుకున్నాను. రెండు మూడు గంటల సేవయినా నిద్రపట్టకపోతే తప్పింది అర గదు. అక్కపోతే రేపు పట్టి అదో బాధ. దానికి మందులు పుచ్చుకోవటం ఎలాగూ తప్పదుకదా అని నిద్రపట్టటానికి మాత్ర పుచ్చుకున్నాను.

ఇంతో ఎవ్వరూ లేరుకదా ఒక్క రైసి నిశ్చయంగా పడుకోవచ్చుననుకున్నాను మధ్యాహ్నం. మాగన్నుగా తున్న పట్టే వేళ "పోస్టు" అనే పొలికేక గుండెల్ని అదరగొట్టి తేసింది. తీవాతే చివూస్తే మహిళామండలి చందా రసీదు. పుచ్చుకుంటే చెత్ర కాగితం బట్టలో పడేసి పట్టి వచ్చి మంచంమీద ఒత్తిగిలాను. గురికడ ఇంకా తగ్గలేదు. మంచంపై తాగాలనుంచింది. ఓ గుక్కెడు మంచినీటి అందింది దిక్కు లేదు కొంపలో. అలానే బట్టలం మంచం పట్టి పట్టుకుని పడుకున్నాను. స్వేపటికి దడ తగ్గినట్లయింది. పక్కనే ఓ యో బల్లమీద ఉన్న పేపరుతీసి చదవటం సాగించాను. అపోలో - II సాక్షికంగా భూమీడికి తిరిగి వచ్చిన తరువాత విశేషాలు కొంత మనసిమిశాన్ని కలిగించాయి. ఈ చంద్రమండలి యాత్ర ప్రారంభ మయిన నాటి నుంచి ఒకటే ఆదికాళి శుభ భూమి వాతావరణాన్ని దాటానే లేదా - చంద్రుని చుట్టూ ప్రసక్షిణ ప్రాంతం చివరా లేదా. "ఎల్లెమ్"లో అన్ని భాగాలూ సరిగ్గా ఉన్నాయని నిర్ధారణ అయింది లేదా - "ఎల్లెమ్" చంద్రునివైపు దిగటం మొదలయిందా లేదా. అంటూ అడిగడక్కి ఒకటే ఆశాటం. పొదున్న పేపరుకోసం, సాయంకాలం రేడియో వార్తలకోసం ఎదురుతెన్నులు, రాత్రంతా ఆలోచనలు. ఇక 20 న కనుకుపవతితే ఒట్టు. "ఎల్లెమ్" చంద్రోపరికలంమీంచి విజయవంతంగా పైకి లేచిందా - కొలంబియాని కలుసుకుందా లేదా అని ఆదురా. చివరికి ఉండ బట్టలేక అర్ధరాత్రి వార్తాపత్రిక ఆఫీసుకి పోను చేశాను. "కొలంబియాని పుచ్చు" దే

సాక్షిణం

కలుసిక రోతున్నది" అని చెప్పగానే ఒక్కక్షణం యుగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాను. వాణి ఆలోచనలు. తిరిగి భూమి వాతావరణం ప్రవేశించటానికి తగిన శక్తి ఉన్నదా లేదోనని మరోబాధ. నాకెందు కొద్దిగా బందోకన ఇంతా-హాయి కాకను మూసకని నిద్రపోక. అని ఎంత నచ్చ జెప్పుకున్నారే ప్రపంచ సమస్యలన్నీ నా సమస్యలే అయినట్లు మధ్య నాకు నిద్ర పట్టదు. పోలో గొడవ అయిందనుకుంటే రాష్ట్రంలో సమస్య ఒకటి. రాత్రిళ్ళు ఇక ఆలోచన పుచ్చు ఇందిరాగాంధీ గురించి విజలించు గురించినను.

వగలతా అమ్మాయి దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వుండా అప్పాయి దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వుండా అని ఎదురుతెన్నులు చూడటం నేనూ పోతోంది. వంటింట్లో పని లేదున్న పడకుక్కోలో కూర్చుని పేపరు చదువుకున్నా ఆలోచనలన్నీ ఆమ్మాయి గురించీ వచ్చాయి. అప్పాయి గురించీ వచ్చాయి. వాళ్ళ సంసారాల గొడవలే వాళ్ళుగాని అమ్మగురించీ నాన్న గురించీ పోదించటానికి వాళ్ళు వ్యతిరేక ఉన్నారే చదు. పోనీ అప్పాయి దగ్గరికి వెళ్ళి చూడటం ఆలోచన వచ్చింది. వాళ్ళ సంసారానికి మనం అడు రాగటానికి వాళ్ళ జీవిత విధానం నేను. ఆలోచనలు వేరు మనకి వాళ్ళ జీవిత విధానం. మనం ఇక్కడ ఉంటే వాళ్ళుగా ఉంటుంది. అంటూ వెదకటం ఇచ్చారు. ఆయన కేం, ఆయన విదేశాల్లో ఉంటారు. ఇంటి వాటా వాళ్ళు వచ్చాం. అప్పాయి మధ్య మధ్య

ఎదో డబ్బు పంపిస్తూ ఉంటాడు. ఏదో తోచింది రాసుకుంటూ ఉంటారు. ప్రతి కలకనీ నమావేళాలకనీ. వగలతా ఎవరినో వాకరిని కలుసుకోవటానికి వెళ్ళటమో, ఇంట్లో కూర్చుని దీక్షగా రాసుకోవటమో చేస్తూ ఉంటారు. ఎటో చీయదావిదిగా వంట చెయ్యటానికి ఓపిక లేక, ఊపికే కూర్చోనూలేక అనేకరకాల ఆలోచనలతో నిద్రపట్టక సతమత మయ్యేది నేనే.

నిద్రపట్టే రోజులో ఇంటిపొది నన్ను తిన్నగా నిద్రపోనిచ్చారుకాదు. ఏ వాక్కో రోజున హాయిగా, మనస్సుకి తృప్తిగా నిద్రపోయింది లేదు. పసిపిల్లగా ఉన్నప్పటి సంగతి నాకు తెలియదుగాని నాకు జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుంచి చూస్తున్నాను. ఒకటో కాసు చదువుకున్నప్పటినుంచి "బడికిపోవాలి. తొందరగా తెలులా లి. లేలే" అంటూ మంచి నిద్రలో లేపు తుండేది అమ్మ. అమ్మకి ఆచారం. వంటకి మడికట్టుకోవటం కోసం ఈ లోపునే నాకు స్నానం చేయించి ముసాబుచేసి బడికి పంపించాలని తెలవారకుండానే లేపేసేది. ఎండాకాలం గాలిలేక రాత్రిళ్ళు త్వరగా నిద్రపట్టక మద్దాడు పొడెక్కినా మెలుకు వొచ్చేదికాదు. కొంపలు మునిగిపోతున్నట్లు మొహంమీద నీళ్ళు జలి మరీ లేపేది. పోతే ఆదివారం పూటయినా ఆలస్యంగా లేదామంటే తలంటు అంటూ ఒక తతంగం పెట్టేది. మార్సింగ్ స్కూలు పెట్టారంటే నిద్ర మత్తులోనే స్కూలుకి వెళ్ళినట్టుండేది. ఇహ పరిక్షల రోజులో పుస్తకం ముట్టుకుంటేనే నిద్ర ముండుకు వచ్చేది. చదువుకోకుండా ఎక్కడ పడుకుంటానోనని నాన్నగారు దగ్గర కూర్చో బెట్టుకని చదివించేవారు. అవలంతలు ఒక దాని వెంట మరొకటి తరుముకొస్తూంటే గొంతులోనే మింగేసి ప్రాణాలు బిగపెట్టి చదవాలని వచ్చేది. మళ్ళీ తెలవారకుండా లేపేసేవారు చదువుకోమని. హాయిగా సెలవులిక్కగానే రాత్రనక వగలనక నిద్ర పోవాలని నిశ్చయించుకుని ఎలాగో పరిక్షలు పూర్తిచేసేదాన్ని. అదేం పాపమో, శాపం పెట్టినట్లు సెలవులో చస్తే నిద్ర వచ్చేదికాదు. పరిక్షలో పుస్తకాలు చదివితే నిద్ర కూరుకొచ్చేది. సెలవుల్లో

పుచ్చుకుని
సాక్షిణం

వక్రికలూ నవలలూ చదువుతూంటే ప్రాముఖ్యత తెలిసేదికాదు. "పడుకోవే. అర్ధరాత్రిదాకా ఏమిటా చదువు" అని కేకలేసేది అమ్మ. కాశీలో అఖిరి సంవత్సరం చదువుతున్నప్పుడు పరీక్షలో ఒట్టుపెట్టుకున్నాను. ఇహ జన్మలో పరీక్షలికి వెళ్ళకూడదు. కియిగా రోజూ ఇష్టమొచ్చినంతసేపు నిద్ర పోవాలని." ఇంట్లో అన్నయ్య. వదిన తొమ్మిదవకుండా తలుపులు వేసుకుని పని కుంటే నాకు తెలియని ఆ హాయిని తలచుకుని నా మనస్సు కుతకుతలాడేది. హాయిగా నేనూ వెళ్ళి చేసుకుని నేనూ సుఖంగా రోజూ నిద్రపోవాలి అనీ, పరీక్షలేని నిద్రాభంగంలేని ఉల్లాస జీవితాన్ని గానీ పాలనీ విశ్వయించుకున్నాను.

వెళ్ళయితే అయిందిగానే నేననుకున్నట్లు మాత్రం సాగలేదు వితం. పొద్దున్నే తెలవారుతూనే లేవటం మాత్రం తప్పలేదు. అర్ధరాత్రివరకూ క్రమం లోకంలో విహరించి వివరించి పలికి పొలిసి పడుకున్నదానికి పొద్దున్నే పాలవాడి కేక యముని రాకలాగే తోచే నాకు. నిద్రమత్తు వీడకుండానే లేవటం కాలకృత్యాలు తీర్చుకోవటం, కాపీ కార్యక్రమం, పనిమనిషి రాకపోకలు, వంట చేసి ఆయన్ని ఆఫీసుకి పంపటం, మెలిగా వంటింటి పనులు పూర్తి చేసుకు పడక్కుర్పీలో వాలే సరేకి పనకాంక్షమేది. తాపీగా పొడుటపేవరు చూసేసక కనురెప్పలు మూసేవడేవి. ఇలా కనుకు పడెదో లేదో ఊహించుకోవడం, కులవాడి పిలుపు రెప్పలు విప్పేటట్లు చేసేవి. లేకుంటే పక్కంటి పిల్లలు తమ షాకి కాలింగ్ బెల్ నొక్కి పొరిపోతుండేవారు. ఎవరో వచ్చారనుకుని తీరా తలుపుతీసి చూస్తే ఎవరూ ఉండరు, దూరం నుంచి.

పిల్లల నవ్వులు మాత్రం వినిపించేవి. మళ్ళీ వాళ్ళాహ్వానం ఆయన ధోజనానికి రావటం. ఆ కిచ్చి పంపించి ఏ వక్రికో నవలో తీసుకుని కాస్తే పు చదివేసరికి మళ్ళీ పోయిన ఆ కుసుకు ఆకగా దగ్గర కొచ్చేది. అది కిట్టనట్టుగా ఈ లోపల పని మనిషి వచ్చి "అమ్మా" అంటూ దూడలా అరిచేది. ఆ తరువాత టిఫిను చెయ్యటం, సాయంకాలం వంట, మళ్ళీ యధాప్రకారం ప్రేమకలాపం, చాలీచాలని నిద్ర.

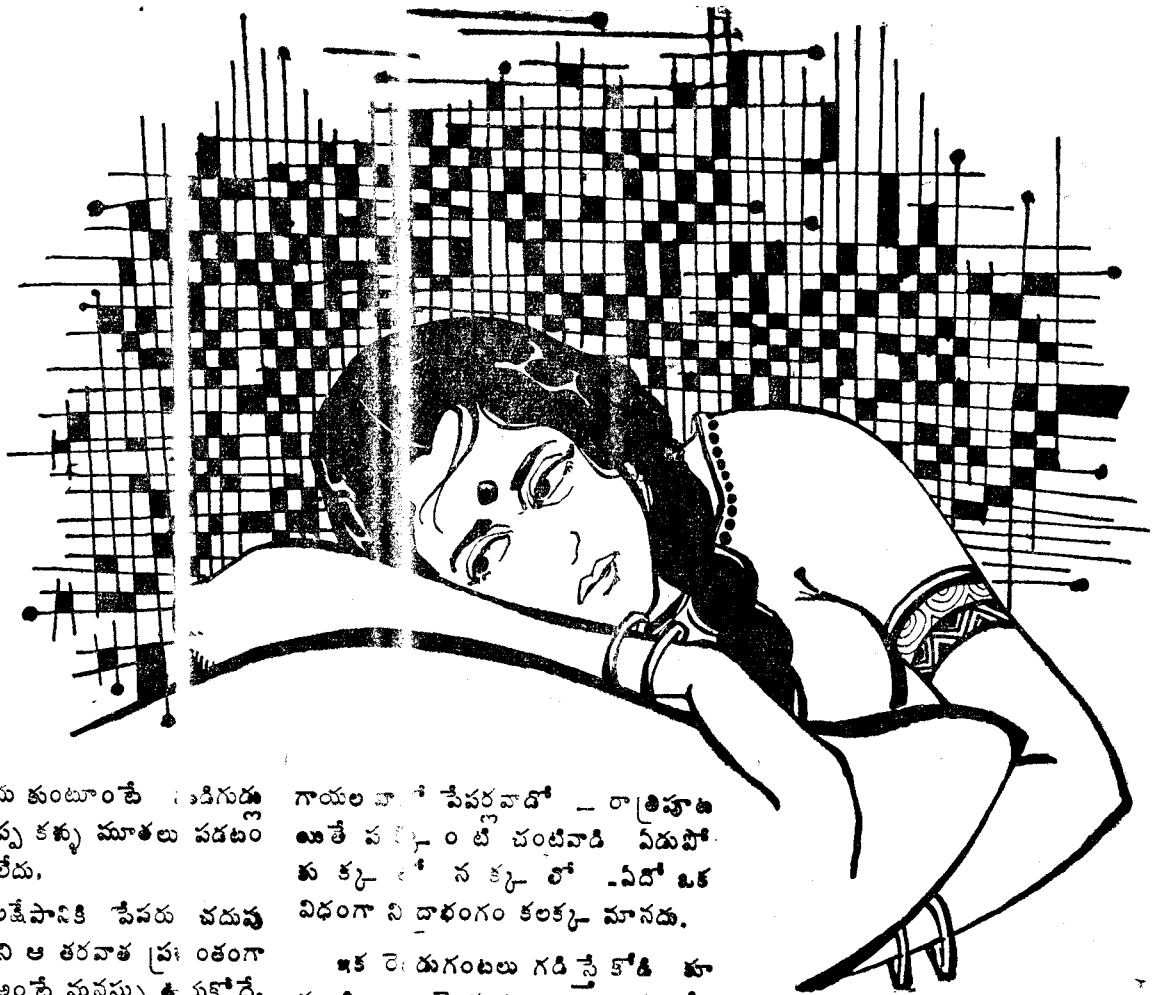
మా ప్రేమవేడి కాస్త చల్లారి గట్టి పడే వేళకి బాబిగాడు తగులుకున్నాడు. పగలంతా హాయిగా నిద్రపోయేవాడు. సాయంకాలం మమ్మల్ని ఆడించి మళ్ళీ రాత్రి పాలు తాగి తాగడంతో నిద్రపోయేవాడు. తెలవారుతూనే కోడికన్నా ముందుగా లేచి "డిం అం" అంటూ ఏదో చెప్పరాని సంతోషాన్ని వెలుబుచ్చేవాడు. వాడితో కలిసి వాడి సంతోషంలో పాలు పంచుకోకపోతే కేరంమంటూ కొంప మునిగినట్లు ఏద్యోగం. వాడికోసం నాలుగింటికే దీపంపేసి "జేజి" "జేజి" అంటూ వాణ్ణి ఆడించటం ఒక బాధ్యత అయిపోయింది. పొద్దున్నే వాడికి నీళ్ళుపోసి పాలిచ్చి పొడరద్ది ఉయ్యాలలో పడుకోబెడితే ఆదమరచి నిద్రపోయి పదిన్నరకి నా పని పూర్తయి కాస్త నడుం వాలుద్దామనుకున్న ప్రేముకి తేచేవాడు. వాడితో ఆడుకోవాలనీ వాడి ముద్దు మురింపులు చూసి మురిసిపోవాలనే ఉండేది. నీ నమాత్రం ముంచుకొచ్చేది. వాణి పక్కలో వేసుకుని కక్కూరి పడి ఓ కుసుకు చెయ్యివోతే పమిట పట్టుకుని లాగటం, బట్టు గుప్పెళ్ళలో పట్టుకు లాగటం, బట్టలో బుజ్జి కాలు పెట్టి తన్నటం. నా నిద్ర పోగొట్టటానికి ఎన్ని చెయ్యాలో అన్నీ చేసేవాడు. పోనీ వాడు

ఎదిగాడు. నేను తనివితీరా నిద్ర పోదామనుకుంటున్న రోజులో వాడి చదువు ప్రారంభమయింది. వాణ్ణి పొద్దున్నే లేపి బడికి తయారు చేయటంకోసం నేనూ పొద్దున్నే లేవాల్సివచ్చేది. ఇదికాక కడుపులో మరో పాపాయి కదలటం ప్రారంభించింది. ఇంట్లో క్రమక్రమంగా పెరుగుతున్న చాకిరితో నిద్రకి మాత్రం వ్యవధి దొరికేదికాదు.

పిల్లలు పెద్దవాళ్ళవుతున్నకొద్దీ వాళ్ళ ప్రవర్తననీ వాళ్ళ భవిష్యత్తునీ తీర్చిదిద్దే బాధ్యత చిన్నప్పటి నా పరీక్షలకన్న దుర్భరమయినదిగా తయారైంది. అనుక్షణం పిల్లల గురించి ఆలోచనే. వాళ్ళు కాలేజీ నుంచి కాస్త అలస్యంగా వస్తే కంగారు - కాస్త ఒంటో నలతగావుంటే భయం. అప్పాయికి ఫస్టుకౌను వస్తుందో రాదోనని ఆందోళన. అమ్మాయికి మంచి సంబంధం దొరికే దాకా దిగులు - అప్పాయికి మంచి ఉద్యోగం వచ్చేదాకా తపన. వాళ్ళ పెళ్ళిఖర్చుల గురించి ఆందోళన. అమ్మాయి అత్తగారి తీరుగురించి దిగులు. కోడలు పచ్చాక అప్పాయి నతో ఇదివరకటిలా ఉండటంలేదు, నాకు దూరమైపోతున్నాడన్న దిగులు. అమ్మాయిని పుట్టింటికి పంపటం లేదన్న దిగులు. కోడలి కింకా కానుపు రాలేదన్న దిగులు. నా ఒంటో బావుండనప్పుడు దగ్గరుండి చూసే దిక్కులేదన్న దిగులు. ఈ వయస్సులో కూడా నా సుఖదుఃఖాలను అయన సరిగా పట్టించుకోరన్న దిగులు. ఇన్ని దిగళ్ళతో నేనెక్కడ నిద్రపోగలను?

ఇప్పుడు పిల్లలు ఎవరికావరాలు వాళ్ళు వేసుకుంటున్నారు, వాళ్ళకి పిల్లలున్నారేకపోయినా వాళ్ళబాడేదో వాళ్ళు పడతారు? ఇహ మిగిలింది నేనూ ఆయన. "సమస్య లేమున్నాయి. వేళకి కాస్త వండుకుని తిని హాయిగా నిద్రపోరాదా, లేకపోతే కృష్ణారామా అనుకుంటూ కూర్చోరాదా" అంటారు. కృష్ణారామా అంటూ ఎంత సేపు కూర్చోను? పైకి అనుకుంటూ కూర్చుంటే విన్నవాళ్ళు పిచ్చిదాన్ని అనుకుంటారు. లోలోపల అనుకుంటే ఆ రాముడికి కృష్ణుడికి కూడా వినిపించదు. వినిపించనిదానికి అనుకోవటం దేనికి? పైగా అండలో నాకు శావల్సిన నిద్రపోయే మార్గం ఏమీ కనిపించలేదు.

● ఒక చైనీయుడు అమెరికా వెళ్ళాడు. అతనికి తిరిధ్యం యిచ్చిన అమెరికన్ అతన్ని గుర్రప్పం దేలం తీసుకుపోయాడు. అక్కడ అంతా గందరగోళంగా ఉంది. లెండుమూడు రెండు పూర్తి అయినకర్మాక చైనీయుడు లేచి వెళ్ళిపోతున్నాడు. అమెరికన్ అతన్ని పిలిచి "ఏమీ? వెళ్ళిపోతున్నావే" అని అడిగాడు. "పదిగుర్రాలు పరుగెత్తుతున్నప్పుడు వాటిలో ఒకటిముందు పరుగెత్తుతుందనీ, మిగతావి వెనకవడిపోయనీ మాదేశంలో వెయ్యేళ్ళ క్రితమేమూకు తెలుసు; అన్నాడు చైనీయుడు.

కృష్ణామా అను కుంటూంటే పడిగుడ్డు పడిపోవటం తప్ప కళ్ళు మూతలు పడటం మాత్రం జరగలేదు.

పోనీ, కాలక్షేపానికి పేపరు చదువు కుంటూ కూర్చుని ఆ తరవాత ప్రకాశం తం గా విద్రపోదామా అంటే మనస్సు ఉబ్బిపోతోంది. ఆపేపరులో చదివిన వాటిని గురించి ఆలోచించటం సాగిస్తుంది. మళ్ళీ ఆలోచనలో 11 గుడిచీ రాష్ట్రానికి గురిచీ తెలుగుగా సమస్యగురించి ఆలోచనలు. నిద్రపట్టదు. పిల్లలు వాళ్ళ సంసారాలు వాళ్ళ చేసుకుంటున్నారు కదా అని నిశ్చింతగా ఉరుకుండా మంటే కడుపుతిప్పి. వాళ్ళ అనుక్షణం జానకం చేసుకుంటుంది అని నమ్ము. వాళ్ళగురించే ఆలోచిస్తుంది.

విద్రమాత్రం పట్టదు.

ఒక్కసారి హాయిగా తప్పింది. విద్రపోయినారో నాకు గుర్తులేదు. జీవితం మాత్రం విద్రకోసం మొహం వాచిపట్టు అని స్తోంది. ఒక్కసారి నిశ్చింతగా నిద్రపోయేవరం చేముడివ్వకూడదా? "నన్ను లేవకండి అని బోర్డు తగిలించి నిద్రపోదామని ప్రయత్నించింది. పోను మోగటమో, కిక్కిరింపు వాళ్ళబాబాయి పేపరు కోసమో

గాయల వాటి పేపరు వాడో - రాత్రిపూట ముత్యం వచ్చింది చంటినాడి ఏడుపోతు కక్కలో నక్కలో ఏదో ఒక విధంగా నిద్రాభంగం కలక్క మానదు.

ఒక రెండు గంటలు గడిస్తే కోడి కూస్తుంది. ఈ రెండు గంటలయినా ఒక్కోడి కుసుకు తయ్యకపోతే రేపొద్దున్నే లేచి ఇంటి వస్తుంది చేసుకునే ఓపిక ఉండదు. ఒక్కపూట లేవకపోతే ఇలాంటి గలంతే. మరో నిద్రమాత్రం వేసుకుంటే మంచిది. ఈ పూట ఆలోచనలతో రెండు మాత్రలు వేసుకుంటే అని కుసుకు పట్టే యోగ్యత లేనట్టుంది.

లేచి వెళ్ళి ఓగ్లాసుడు మంచినీళ్ళు అం మారులో తీసుకొని నిద్రమాత్రం పీసా తెచ్చుకున్నాను. అక్క తిరిగివచ్చింది. నమ్మదిగా కూర్చుని పీసా మూతతీసి మెలిగి ఎదం అరచేతిలో ఓమాత్రకోసం పీసా పండాను. చెయ్యి తెచ్చి ఒణికింది. పీసాలో మాత్రలన్నీ చేతిలో పడ్డాయి. నిద్రమాత్రం లవన్నీ వాటిలో నిద్రవుంది. ఆ నిద్ర నాకు కావాలి. ఒక్కసారి హాయిగా ఒళ్ళు మరిచి నిద్రపోవాలని ఉంది. వెళవకోడి కుసుకులు నా కూకొద్దు. మనిషి నిద్ర కావాలి, ఆ అనుభవాన్ని

పుట్టినపుటియించి నేనెరుగను. ఇవాళ అలాంటి అనుభవాన్ని పొందగలిగితే:

ఆ మాత్రం ఆలోచనకే నా హృదయం ఉబ్బింది పోయింది: నిద్రకి మించిన సుఖం ప్రపంచంలో మరేదీలేదు. ఇంత వరకూ నాకు లభ్యం కాని సుఖం అదే. ఒక్కసారి తనివితీరా నిద్రపోవాలి.

ఎందుకన్నా మంచిదని మళ్ళీలేచి బిల్ల మీదవున్న కాగితం అని తీసుకున్నాను. ఒక్కోపుస్తకం ఒత్తుపెట్టుకుని వెన్నిలుతో నాలుగు ముక్కలు ఒణుకుతున్న చేత్తో రాశాను.

"ఏదండీ, కంగాడు పడకండి: నిద్రపోతున్నానంటే. ఆత్మహత్య చేసుకున్నానని అపార్థం చేసుకోకండి. కేవలం నిద్రకోసం నిద్రపోతున్నాను."

